

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Корто: П. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 .
Піврічно . . . . . 30.00 .
Річно . . . . . 60.00 .
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СӨТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Японія виповість нині війну?

Лондонська преса міркує, що т. зв. імперіальна конференція, яка нині збирається в Токіо, рішить видати Китаєві війну.

За минулих 70 літ такі конференції збиралися лише 3 рази: 1884. р. підчас війни з Китаєм, 1904. р. підчас війни з Росією та підчас світової війни.

МІЖНАРОДНІ УСКЛАДНЕННЯ.

Після виповідження війни японська флотія перевела блокаду ріки Янтсе і пристані Кантону.

Великодержави мусітимуть забрати з Янтсе свої війсьні кораблі, залишаючи своїх громадян без опіки.

Блокада Кантону значитиме практично тілкі, що блокада Гонконгу.

Американський уряд введе в життя закон про нейтральність, спинюючи все постачання для обох воюючих сторін.

Бритійська преса міркує, що небагом японці обсадять цілий Шангай, касуючи тим способом міжнародно смугу.

КИТАЙСЬКА АМБАСАДА ПОКИДАЄ ТОКІО?

З добре поінформованих джерел у Токіо повідомляють, що персонал китайської амбасаді в Токіо приготується до виїзду з Японії. Амбасада зажадала від японського уряду паспортів.

ЧАНКАЙШЕК ДОМАГАЄТЬСЯ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО БОЙКОТУ ПРОТИ ЯПОНІЇ.

Чанкайшек дав інтерв'ю представникові щеленника „Нюз Кронікл“. Він радить великодержавам боронити своїх інтересів у Китаю, організуючи фінансовий і торговельний бойкот Японії. Чанкайшек відкидає замирення, доки не привернеться інтегральність та честь Китаю.

ЧЕРГОВІ УСПІХИ ЯПОНЦІВ.

Японські частини, що діють здовж залізничної лінії Цінанфу—Цінгтао, зайняли Вейсіен у віддалі 150 км. на захід від Цінгтао. Японське летунство бомбардувало Цінінг у провінції Шантун. 10 японських відділів згрупованих у Ганчен брадо участь у дефіляді. Частини китайців зібрані на протилежнім боці ріки Шейнган, пригядалися переходові японців.

Таємничий вибух у Мадриді.

Як подають з Лондону, в Мадриді трапився незвичайно сильний вибух: 100 осіб згибло, 8 домів завалилося. Причина невідома.

ПІД ТЕРУЕЛЕМ.

Національна головна квартира повідомляє, що на всіх відтинках під Теруелем іде бій. Національні війська відбили ворожі напади та безпечно бомбардують ворожі становища: ірвові втратили 50-ох убитих. Найзавзятіші бої йшли коло двірця.

Валенсійське міністерство оборони твердить, що червоні поправили свої становища на відтинку Муеля де Теруель.

НОВА ЗМОВА ПРОТИ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

Червоні радіостанції подали комунікат генерального директора поліції, який подає, що вжито широко розгалужену змову проти еспанського червоного уряду. По більших містах арештували чимало осіб, прихильних ген. Франкові.

„Кагуляри“ виконали два бомбові замаху в Парижі?

На основі дотеперішніх дохождень французькі слідчі органи припускають, що оба відомі бомбові замаху в парижській ділянці Етуаль виконали три особи, мабуть члени підпольної організації „Кагулярів“ („ЦСАР“). Тою акцією керував як. Метеніє де Шамелієр, йому помагав сторож Масон, що втік до Еспанії та ще одна дотепер не викрита особа.

Найважливіші інформації в цій справі дов свідок Пер Льюкюші, що поважно обтяжив інжиріра Метеніє.

З інших джерел потверджено, що Дельонкль, Лорзо ді Борго, Тенай і Метеніє в останньому часі перед терористичними замахами були в Нансі. 21. січня 1937 Дюсенер і Дельонкль їздили до Еспанії.

Жиди протестують перед Лігою Націй

ПРОТИ РУМУНСЬКОГО УРЯДУ.

Виниклий комітет світового жидівського конгресу ухвалив протест проти політики уряду Гогі та подав його всім членам Ліги Націй і Загальному Державам. Протест стверджує, що політика порушує румунські зобов'язання супроти жидів з 1919 р., та заперечує твердження, що більша частина румунських жидів не має права перебувати в Румунії.

У цій справі зложить згаданий комітет протест перед Радою Ліги Націй, що збереться 17. ц. м.

Перший день італійсько-австро-мадярських нарад у Будапешті.

Після перших будапештських розмов пошався комунікат такого змісту: Конференція представників держав-сигнатарів римських протоколів збиралася в 17. годині. Були присутні: від Австрії Шушніг і Гайдо Шмідт, від Італії Чі-

яно, від Мадярщини Дарані й Канія. Розмови протягнулися до 20. години: нині пополульні йтимуть воли пальце, згідно з наміченою програмою.

Норвеські комуністи виключені з робітничої партії

ТА ПРОФ. СПІЛОК.

Начальна рада норвеської робітничої партії односторонньо рішила зіврати переговори з норвеською комуністичною партією у справі об'єднання. Тому, що комуністична партія залежить від Москви. Від тепер ніякий комуніст не мотиме належати до норвеської робітничої партії ні до професійних спілок.

Довкола Народнього Зїзду.

Львів, 11. січня 1938.

Мабуть давно вже не було не тільки у нас, українців, але й у цілій Польщі ніякого політичного зїзду, що викликував таке зацікавлення і української і польської сторони, що останній Народній Зїзд. Нема буквально ні одного часопису в Польщі, який не вважав би своїм обов'язком помістити бодай згадку про Народній Зїзд, як про поважну політичну подію, нема таких небилиць, яких не виписувалиб з приводу того Зїзду. Досить звернути увагу, що львівський відділ ПОВ у своїх суботнішніх резолюціях переводив (на свій лад) цілу аналізу тих політичних резолюцій Народнього Зїзду, які ще ані не оголошені ані навіть редакційно не оформлені, та що відразу „Слово Народове“ подало інтерпретацію Н. Зїзду у цілком прогнележному дусі; зпоміж українських часописів один щоденник дорахувався у новому Центральному Комітеті „аж“ п'ятох членів внутрішньої опозиції (коли автор тієї статті в усіх дисциплінах такий „моцний“, як у математиці, го бідна та наука), а другий не має інших клопотів, як вимірковувати, чия голова пішла на Зїзд за чю голову!

Підробити відгуків Народнього Зїзду диявольські, але сам факт тих відгуків надзвичайно симптоматичний. Джерелом того загальної зацікавлення є безумовно свідомість, або навіть хай у деякого підсвідоме почуття, що на польсько-українським відтинку є — але, так але, як давно вже не бувало. Поруч із цією свідомістю є ще розуміння факту другого, а саме, що 1) раптове погіршування польсько-української ситуації почалося десь від кінця 1935. року, коли місцева адміністрація і все польське місцеве громадянство зміркувало, що уряд ніяких змін у державному бюджеті, внесених законопроектів і практиці не впровадив і „нормалізацію“ немов вважає закінченою на виборах, і 2) що УНДО, яке перейняло виключну відповідальність за останній період української політики, має в цих справах найповажніший голос. Занепокоєння, з яким польська сторона вичікувала постанов Народнього Зїзду, було зявом зрозумілим і з погляду психологічного і політичного: коли людина відчуває, що щось не є в порядку, а сама не має ані бажання ані енергії той порядок завести і волі тривати в інерції, бо такий стан не порядку їй найвигідніший, — завжди відчуває неспокій, коли є вигляди, що хтось інший візьметься порядок робити. Нинішній стан польсько-українських відносин безумовно польській стороні страшенно вигідний: формально „нормалізація“ триває далі, фактично українська дійсність доходить до меж трагізму, при чому на цей трагізм складається не тільки матеріальний стан посідання, але може у ще дужчій мірі стан моральний. Нїде правди діти: поруч із проявами найбільш жертвенної конструктивної праці, яка ні на мент не припиняється, маємо незаписані досі у нас прояви заляканості, зацуканості, дефетизму і того „рівнання в діл“, яке є грізним мemento для всіх, що мають ще вищі аспірації, як лише відчуженість за право до існування.

І ці два моменти були вирішні для цілого характеру Народнього Зїзду. Вже у вчорашніх рефлексіях одного з чільних учасників Народнього Зїзду була на цьому місці згадка, що Зїзд здавав собі справу, що його нарадам прислухуються не тільки присутні на ньому, і не тільки українці. Нема ніякого сумніву, що саме цей момент був головний, який казав тушувати промов і всіх виступів, а терену Зїзду усунути взагалі всяку боротьбу та центр розмов

7 стробних обводів - тайною успіху високої класи супергетеродинами PHILIPS Super 4-38^A за готівку 340 зол.

перенести за його куліс. З тону деяких українських голосів лунає їх розчарування, що внутрішня опозиція стала раптом така „кляйли унд міаль“, коли вони сподівалися, що вона буде „грос унд віаль“: гадаємо, що добре сталося, коли навіть ті, які мали матеріял і нагоду до найпатякішої промови, матеріял зберегли для нужних чотирьох стій і в нагоди не скористали, щоб не робити видовища, яке політичного кісна українській справі не принесло б.

Коли хтось дивується примирному тону, що панував на З'їзді, то це здивування свідчить хіба про незнання внутрішніх відносин в УНДО. Ніколи опозиція не ставила справи в той спосіб, що хоче якогось розриву та не хоче внутрішньої злагоди. Ніколи опозиція не відкидала ні одної спроби такої злагоди на політичній платформі внутрі партії перевести. Але й ніхто з внутрішньої опозиції УНДО сьогодні не твердить, що та злагода вже переведена. Може сталося все, що Народний З'їзд не зайняв такої позиції, яка струснула б українською совістю, підбадьорила всіх та казала зашукатися всім тим, які завжди ще в останньому „нормалізаційному“ періоді збачають якісь користи й успіхи. Може недобре сталося, що резолюції Народного З'їзду виявляються щодня сьогодні, в тяж-

день після З'їзду, і тим самим втрачають уже дешо на атракційний смак безпосереднього голосу. Але річ не в безпосередніх ефектах. Увесь Народний З'їзд проходив під гаслом: тому, що все одно на З'їзді не властиво полагодити всіх справ, тому, що таких проблем, як національна політика й кожнорасна політична тактика не полагоджують масові з'їзди, — З'їзд силою факту мусить обмежитися до найзагальніших постанов і формально-маніфестаційного акту, який не тільки не перекреслює, але ще більш актуалізує старі й невирішені внутрішньо-партійні справи. Маємо враження, що сталося добре, що останній Народний З'їзд не стояв під знаком боротьби за формули ані ж боротьби за особи. Маємо теж враження, що розвиток подій іде в тому напрямку, який немов автоматично скаже після Народного З'їзду погодитися з деякими такими речами, які на самому Народному З'їзді були викликали лише зайвий фермент.

Шум, який іде довкола Народного З'їзду, вказує на те, що і деякі українські і всі польські кола — хвилюються. Від осені 1930. р. не було такої складної і поважної ситуації, як тепер, — такої, яка вимагала б найбільшійших і найсильніших нервів.

Полк. Коц. уступив зі становища шефа Озону.

Телеграми принесли вістку про зміну на становищі голови Озону (Обозу Зеленого Народового). Був ним досі полк. Адам Коц, ініціатор цієї організації і творець її Ідеології, тобто відомої Ідейно-політичної декларації проголошеної 21-го лютого м. р.

Про своє уступлення повідомив полк. Коц своєю організацією окремим об'язником, в якому заявляє, що уступає зі свого становища тому, бо поганий стан адорів не дає йому змоги посвятити організації тільки сил і праці, кілько треба.

Наслідником полк. Коца на становищі шефа Озону став ген. Станіслав Скварчинський, дотеперішній командант одної дивізії піхоти, що в минулу неділю перейшов у нечинний стан. Ген. Скварчинський, що має тепер 45 літ, походить зі Львова. Це дуже близький співробітник і муж довіря марш. Сміглого-Ридза.

Міжнародне Бюро Праці і його статистика безробіття

Женева, 3. січня 1938.

В парку на березі Леманського озера стоїть великий триповерховий будинок Міжнародного Бюро Праці. Він показується очевидно замалим, бо до нього добували минулої осені ще одне крило. В часі туристичного сезону його відвідують численні гурти чужинців, подивляються пам'ятник Альберта Тома, співосновника М. Б. П. і визначного діяча на полі дослідження світових умов праці, на площі перед М. Б. П., відгадують, яка з п'яти символічних постатей працівників заступає ту чи іншу частину світа, потім оглядають не менш символічні великі постаті жінок по обох боках сходів до будинку Бюро; одна з них з двома дітьми, тому символізує материнство, друга символізує справедливість з птахом у руці і величезного мужа біля ніг. У парку над берегом поміщено велику також дуже символічну групу праці і мистецтва, яку також варто оглянути. Всередині будинку подивляються відвідувачі люксус, різби, фрески на мурах і прозори мальовили на вікнах, бібліотеку, читальню з численними, між якими і світськими часописами, незвичайно вигідну обстановку і численних, знаменито оплачуваних урядовців та загальну організацію цієї міжнародної установи.

М. Б. П. провадить дуже широку, більш теоретичну, ніж практичну працю в терену господарського та суспільного міжнародного життя. Щороку відбуваються справи сесії бюро, в яких беруть участь представники організацій робітників та підприємців разом з численними фахівцями. Але значіння їх досить обмежене, вже з огляду на постійний зріст не лише господарської кризи, а й кризи міждержавних відносин. Головна цінність М. Б. П. дослідно-інформаційна. Воно збирає обширний статистичний матеріял з різних царин господарського та суспільного життя, висилає часом фахівців на місця для дослідження тої чи іншої ділянки, видає солидно оброблені періодичні і неперіодичні праці, постає інформаційний матеріял та джерело для праць деяких комісій Ліги Націй, різних установ та приватних осіб, що займаються дослідними питаннями.

Праці М. Б. П. звужують та робить менш корисними не тільки те, що деякі великодержави не належать ні до Ліги, ані до самого Бюро, а й те, що СССР належить і до одної і до другої. Хібаю всіх статистичних таблиць є значайно, що в них бракує дат з шостої частини земної кулі, але без порівняння більшою ще бідною кожної поважної наукової праці є цифри, які можна дістати лише із совітських джерел. Не краще виглядають і справоздання, які предкладають бюрові його відпоручники, що вертаються з СССР. Їм показують там, як і визначним туристам, лише потемкініські села.

Ці хвиби статистичної праці М. Б. П., яку воно робить від чотирьох років, треба мати на увазі і при розгляді дат останнього чвертьріччя. Назвагал вони виглядають навіть досить оптимістично. В дотриманні справозданні з 3. січня Бюро повідомляє між іншим: „Чвертьрічні статистичні дати доводять, що число безробітних, що знайшли працю, зросло. Безробіття зростає лише в Данії з року на рік“. До цього треба додати, що обчислення кількості безробітних відбувається не у всіх державах згідно з тою самою системою. Зокрема щодо Злучених Держав Америки, то треба зазначити, що три роки тому індекс збільшення числа „заних“ був 10 пунктів, статистика-ж оголошена три місяці тому означає збільшення числа заних лише на 3.5 пунктів. Статистичні дати не відзеркалюють точно дійсного стану безробіття у різних державах, вони дозволяють щонайбільше ствердити тенденцію розвитку господарських відносин у різних державах.

Понижче подаємо вибір статистичних дат щодо стану безробіття у головніших державах світу. Згідно з обчисленням в Англії та Північній Ірландії було 15. листопада 1937. р. 1,506,590 безробітних (11 при. всіх забезпечених), замість 1,621,321 (12 при.) в листопаді 1936. р. На основі синдикальної статистики було в Зл. Д. А. в листопаді 1937. р. 9.7 при. об'єднаних в синдикалах безробітних, а в 1936. в тій часі — 10.7 при. На основі бази 100 для робітників заних в 1929. р. давала ця цифра для Італії 108.9 в серпні 1937. р. і 97.8 в серпні 1936. р.

На основі обчислень бюр посередництва праці та різних інших обчислень було в Німеччині шуканих праці разом з особами занихтими примігданими працівниками та занихтими публічними роботами допомогти, але без осіб занихтих у робітничих таборах — 685,041 в жовтні 1937. р. і 1,301,976 в жовтні 1936. р. У Франції було в листопаді 1937. р. 362,551 безробітних супроти 453,821 в листопаді 1936. р. В Японії було 277,200 безробітних (3.5 при.) на 1. вересня 1937. р. і 330,290 — (4.2 при.) на 1. вересня 1936. р. В Польщі було 262,954 (9.8 при.) без-

робітних в жовтні 1937. р. і 282,239. (11.4 при.) в жовтні 1936. р. В Румунії було 6,343 безробітних на 1. листопада 1937. р. і 6,549 на 1. листопада 1936. р. В ЧСР було 332,981 безробітних в листопаді 1937. р. і 510,205 в листопаді 1936. р.

Числа безробітних в трьох останніх державах, де мешкають українські меншини, не дають властиво поняття про стан безробіття між українцями, бо ані „самостійних“ сільських господарів, ані сільських сезонних робітників у статистичні безробітних не зазначено. Щодо СССР, країни „веселого і радісного“ життя, де мільйони вмирають з голоду та поневіряються по таборах примусової праці, то там природно ніякого безробіття в „буржуазній“ розумінні цього слова очевидно бути не може.

Щодо загального стану світової господарки, то з самого факту зменшення числа безробітних було б заочно робити якісь оптимістичні висновки щодо переборення світової кризи. Зменшення числа безробітних майже у всіх державах само по собі говорить ще небагато. З цього факту не можна зробити якогось висновку навіть про тимчасове алагіднення цієї кризи, яка розвивається не простолінійно, а хвилями. Не можна забувати того, що всі великі і багаті менших держав гарячково зброяться, що дає пояснення для невеличкого розміру зменшення числа безробітних. Деякі держави зменшують цифру безробітних так мовити штучно, починаючи різні публічні праці ноторично неплатні, отже загального стану світової господарки нічим чином не поліпшують. Загострення господарської, передовсім фінансової кризи у Франції не підлягає найменшому сумніву. Зменшення безробіття там спричинене в значній мірі введення 40-годинного тижня праці та очевидне зменшення її віддачності. Не підлягає ніякому сумніву і загострення господарської кризи в Зл. Д. А. в кінці минулого року, що спричинить очевидно збільшення цифри безробітних за 1938. р. До того ж справжньої статистики безробітних в Зл. Д. А. нема за браком державного забезпечення робітників. Автархія, до якої примусили інші держави Німеччину та Італію та примушують до неї і кілька менших держав, хоч і зменшує цифру безробітних в цих державах, але безперечно збільшить її в інших державах.

Головне те, що ніколи ще господарство в цілмі світі не залежало в такій мірі від позитивних міждержавних відносин як тепер. Відносини в Іспанії та в Китаї витворюють наскрізь штучну і дуже небезпечну фінансову конюнктуру, яка для світової господарки може мати або дуже лиховісні наслідки, або і бути виключно гачкою господарського оздоровлення в залежності від того, чим ці війни скінчаться.

М. Б. П., як відомо, є тісно злучене з Лігою Націй, отже й не дивно, що криза, яку вони переживають, відбивається дуже відомо на їх праці. Статистика М. Б. П. відзеркалює лише сучасність, не аналізуючи її і не роблячи прогноз. Це вже справа інших дослідників.

М. Давид.

Хто виле жертву на ювілейний „Дар Промісві“, той дасть доказ любові свого Народу.

Кілька слів про їх діяльність у сусідів.

Про існування жидівських безвідсоткових кас стало відомо шойно 1920 р. „Американський Союний Роздільний Комітет“ („Емелкен Діжойнт Дістрібейшн Коміті“), який вислав орду польським жидам беззворотні фонди на підсилення торгівлі, ставив того року на становищі, що висіли такої дармової допомоги невеликі й доручив жидам формувати безвід-

Жидівські безвісоткові каси disponують сьогодні міліоновими сумами. На них зложилися в першу чергу велитенські суми „Джойнтів“, що чотири роки пізряд від 1928 р. посиджав пересічно по міліонові дол. в рік, а потім від 1932 року — річно пересічно по пів міл. дол., мабуть тому, що і в Америці почалася в 1932 р. криза. Далі — каси доповнено кредитом, що його жили зуміли роздобути самі: невеликого дер-

Щасливий людина четвертої класи можна ще дати.
ти. Тимчасові тринадцять.

казною субвенцією (1932 р. — 42.500 зол. і 1933 — 77.750 зол.) та півміліоновим кредитом у Банку Краєвого Господарства, врешті субсидіями самоврядування та жидівських віроісповідних громад. Цікаво, що впливи жидів встигли навіть вимогти на мін. внутр. справ обіжників, яким воно доручило пов. радам не скреслювати з самоврядних бюджетів субсидій для тих кас, такий сам обіжник Союзу Міст, вимогли звільнення цих кас від стемплевих оплат, права убогих для кас у процесових справах. Ба навіть добилися 80%-ої знижки на залізничних для членів ЦКБ! З цього можнаб догадуватись, що і таких самих, бодай, як що не більших, привілеїв користають і польські безвідсоткові каси та можнаб робити собі надію, що й наші каси, якби їх zorganizувати, може теж з подібним привілеєм скористалиб. Що субсидії самовряду-

світлові РАДІО. передаті СЛУХАЄМО ВСІ ПРИЙМАЧАМИ ЕРґОН СІКСТУСЬКА 48

(Докінчення.)

Врешті прийшла та синя ніч, найпалкіша і найпригодіша ніч у моєму житті... Заметіль уста-
да й верхи Бескиду лемон білі стіжки-колтомини
шпалери гранатове склепіння із золотими цвя-
рками-зорями. Ти збирався в дорогу, бо ось-
ця мога пасночити стежа. Та на сам Свят-
вечір, або визорянилось як ніколи і „ясний

гу. Моя зізда, що мерехтіла удачі, зеленим
змілком — нараз десь знесла. Чи теж пропала
у петрах? Не знаю... А я йшла Твоїми слідами

ремітиму зірку серед них. Та чому вона мала
руські кучері Рєви?

— а —

вання були чималі, це видно з їх постійного росту: 1927 — 11 тис., 1928 — 52 тис., і 1930 р. вже 130 тис. дол. Жидівські віроповідні громади давали теж чимало: в 1931 р. 175 таких громад зложило 131 тис. дол., а ЦКБ веде пропаганду за тим, щоб вони давали свої субсидії постійно, щороку в відповідно до свого бюджету високі. Вказує ЦКБ в тіх справах підписати всі жидівські організації: сіоністи, ортодокси, Мисрані, Союз Рабінів, Центральний Союз Купців, Центр. Союз Ремісників-жидів, Центр. Союз Дрібних Купців і т. д.; міністерство віроповідань від себе звернуло увагу воеводів, щоб не робили перешкод у субсидюванні жид. віроповідними громадами безвідсоткових кас.

Та найбільша позиція в бюджеті кас — це безвідсоткові вклади самих жидів, які показують високе зрозуміння цієї акції в жидівському громадянстві. Ці вклади злічують такі числа: 1928 — 1,116 тис., 1929 — 972 тис., 1930 — 1,062 тис., 1931-32 — 1,294 тис., 1932-33 — 1,146 тис., 1933-34 — 984 тис., і 1934-35 — 1,004 тис. І ще одна цікава справа: позички. Будемо оперувати „кругом“.

рік	позички	на суму
1928	174.800	15.817.000
1929	175.000	17.476.000
1930	179.000	19.030.000
1931	210.800	21.716.000
1932	148.500	14.668.000
1933	135.000	13.068.000
1934	152.000	14.437.000

Знову: на час кризи (1930—31) — ріст позичок, потім спад, від 1934 (антисемітська акція) — новий ріст. Чи не цікавий і повчальний термометр?

Діяльність жидівських безвідсоткових кас у терені йде не тільки в позичковому напрямі. За їх гроші зорганізували жиди першазане центральні сирівні для жидівських ремісників; у відділах тих центральних розкинутих по всіх містах, жиди-ремісники дістають сирівці по фабричній ціні або на безвідсотковий кредит. З тих самих кредитів створено кооперативні праці для тих ремісників, що не можуть вести власних варстатів, організують фахові курси для жидівської ремісничої й купецької молоді та створили фонд безвідсоткового кредиту середніх купців (дрібних гуртовників). Фонди з тих кас йдуть теж на викупно землі й осаджування жидів на різі, про яке так алярмує польська преса — „перешарування“ та „продуктивізація“ жидівських мас. Нарешті центральні каси — це водночас центральні жидівської економічної розвідки. Густа сітка її кореспондентів, що сидять і в найменших містечках, інформують центрально постійно про можливості заселити нові станиці, про стан нежидівської торгівлі й ремесла, про антисемітську й бойкотову акцію і т. д., а капітал кас може на основі тих вісток відповідно платити на місця та переможно конкурувати. Коротко: діяльність жидівських безвідсоткових кас, на яких зраджуються тепер такі польські каси, пребагата і переважна. Не даром жидівський поет, Сальом Аш, писав:

„Можу зректися всіх почестей і достоїнств, залишу всяку суспільну діяльність, але ніколи не кину праці в користь безвідсоткових кас“

Висновки з тих кількох чисел, звідомлень і фактів насуваються самі собою:

Якнайскоріше мусимо створити каси безвідсоткового кредиту в нас. Взявши зразок до них з ЦКБ і його діяльності, мусять дати ініціативу до них наші економічні установи, а першу чергу Союз Українських Купців, як найбільше зацікавлений у тім ділі, та його магістрат Пром-Банк.

Де написано, що при відповідній пропаганді наші земляки за морем не створять чогось такого, як „Джойнт“ і що наше громадянство не зложить теж — безвідсотковими вкладями — поважних, може навіть дуже поважних сум?

Потребу такої інституції відчуваєте сьогодні в нас — як кажуть досадно — в повітрі.

Осип Матейко.

ЯКІ ВОЕННІ КОРАБЛІ БУДУЄ АМЕРИКА?

Як подає „Нью Йорк Геральд Трібюн“, під цю пору Злучені Держави будуть з павицирими спільної поємності 106.000 тон, 2 атоматки по 27.000 т., 3—4 легкі кружачки по 28.700 т., 20 торпедових спільної поємності 30.000 тон та 6 віднодних човнів, що разом матимуть 10.700 тон.

Мін. Бек про закордонну політику Польщі.

На комісії закордонних справ союму виступив міністр закордонних справ Я. Бек проносу, в якій обговорювали закордонну політику Польщі.

На вступі своєї промови мін. Бек ствердив крізь метод, яким мали упорядковувати міждержавні взаємини в післявоєнній атмосфері. Ці методи завели їх крізь в останньому часі ще поглибилися, але її дна ще не видно.

В останніх літах закидали Польщі, що вона занадто любується у двосторонніх договорах, та в тих договорах завжди йшло тільки про те, щоби допильнувати польських інтересів. Польща має два пакти неагресії, з Німеччиною і Світами, що не мають ніякого зв'язку з Союзом Народів, і два, зареєстровані в Союзі Народів союзи: з Францією і Румунією. В останніх часах ті союзи дуже скріпилися, чого доказом були відомі візити. Взаїмні польсько-німецькі заяви в справі меншин обох народів скріпили польсько-німецький договір з 1934-го року. З Світами полагожувано всі справи згідно з пактом неагресії, взаємини з Японією затіснилися через піднесення посольств в обох столицях до ряду амбасад. Особливу вагу прикладала Польща до взаємини з надбалтійськими державами з винятком одної (Литви), як теж з державами в медунаїському басейні.

Другу частину своєї промови мін. Бек присвятив виключно критичні засад і метод Союзу Народів. Мирні успіхи держав, досягнені поза Союзом Народів ослаблюють його. В Женеві спираються дві тенденції: одна доказує, що інструмент Союзу заслабий, щоб пристосовувати сам пакт Союзу, друга — доктринальна — накидає „тому бідному Союзові“ щораз трудніші завдання. В останньому часі дійшло до того, що Союз втратив навіть характер європейської установи, а надія на поворот до Женеві низки першорядних держав змаліла до нуля. Союз Народів набрав на себе чимало всяких справ, з яких невідомо чи і як викарабається. Мін. Бек не хоче висловлювати пророцтва про долю „женевської установи“, але певний того, що на найближчому січневому засіданні Ради Союзу не буде ніякого остаточного рішення.

Якби у якихсь справах, якими Польща була зацікавлена (нпр. справа Палестини) Союз Народів виявився безрадіний, то Польща не зрештігує з полагоди своїх інтересів шляхом порозуміння з окремими державами. Коли ж мова про послаблення Союзу Народів, то мін. Бек не вірить, щоб могли виникнути такі проекти міжнародної співпраці, що нарушували б життєві інтереси Польщі.

Закрили філію Союзу Українок у Крем'янці.

30. XII. 1937 р. Управа філії Союзу Українок у Крем'янці дістала з крем'янецького староства такий лист:

„Na podstawie art. 16 prawa o stow-niach z dnia 27. X. 32 zawieszam działalność filii Stow-nu Ukrainek w Kremieńcu, zaś z dn. 10. stycznia 1938. r. rozwiązuje wsp. filię. Na podstawie art. 38 w. cytow. prawa o stow-niach wznoszę na likwidatora obecną prezankę filii p. Marię Wołoszewiczową; likwidacja powinna być zakończona do dn. 1. II. 38. Uzasadnienie. Stwierdzono niezbieżność w szeregu wypadkach, że wykresająca poza ramy statutowe działalność filii Stow-nu Ukrainek w Kremieńcu zagroziła bezpieczeństwu, spokoju i porządkowi publicznemu. Po wyłączeniu okoliczności uzasadnia zastosowanie do wsp. filii najostrejszego ryguru, przewidzianego w art. 16 prawa o stow-nach. Decyzja niniejsza jest w myśl art. 16 prawa o stow-nach natychmiast wykonana. Od powyższej decyzji przysługuje prawo odwołania do Urzędu Wojewódzkiego Wołyńskiego w Łucku za pośrednictwem tut. starostwa w ciągu dni 14 od dnia następnego po doręczeniu. Starosta Powiatowy — Skrzyński.“

Філія Союзу Українок у Крем'янці проіснувала 8 років, заснована її 13. березня 1929 р. А то на Волині для української організації досить поважний вік. Слідом за Просвітою, за філією „Сільського Господаря“ у Крем'янці прийшла черга на Союз Українок. Великої організаційної діяльності крем'янецька філія не проявляла, гуртуючи лише місцеве інтелігентне жіноцтво. Праця її проявлялася в уряджуванні ялинки для бідних дітей, свята матері, дитячих вистав і товариських сходів, де часом відчитували реферати на літературні, історичні та економічні теми. Філія мала власне помешкання і в ньому дитячу бібліотеку (коло 600 книжок) та читальню.

Закриття філії прийшло зовсім несподівано без ніякого попередження. На постанову староства вложено відклик до волинського воевідства.

Українська молоде! Допильнуй збірки юнлейного „Дару Просвіти“!

Нащо кол. старості Робакевичеві треба було тільки грошей?

Кол. староста Робакевич (у вчорашньому числі була замітка про те, що почався його процес у Станіславові) признався у своїх зізнаннях до всіх закидів, які йому робить акт обвинувачення. Цікаві його зізнання в справі його виїздів за границю, коли то він уживав аята, що належало до Повітового Виділу, а беняні і смари йшли на рахунок державного скарбу. Робакевич твердить, що їздив за границю, бо як прикордонний староста досліджував національні меншини в Чехословаччині та Румунії. На запит прокуратора пояснив, що з ним їздила Ганка Ордоїна і директор театру Остерва, бо вони обіцяли йому улаштувати ім-

презу в Надвірній. На запит, чи їздив з жінкою, відповів, що і прем'єр Складковський теж їздив з жінкою.

Робакевич виправдує свої зловживання тим, що він заломився під фінансовим оглядом. Ще як староста у Крем'янці він мусів гостити різних державних достойників, робити виставні приняття, а це коштувало великі гроші. Достойники приїздили в різних справах, кожний з них хотів увійти в контакт з громадянством, а він, Робакевич, мусів за все те платити. Тільки теперішній прем'єр Складковський, як був у нього ще тоді, як був міністром внутрішніх справ, сам полагодував усі видатки.

По широкому світі.

Французький корабель „Гуаруха“ осів на мілині коло Альмерії. Мабуть комуністи намагались його опанувати і віддати червоній Іспанії.

В турецькому парламенті передали два законопроекти: перший забороняв для закордонних жидів приїздити до Туреччини, другий наказував турецьким громадянам арештувати у публичних виступах лише турецької мови.

У ССР починається завтра пополудні сесія найвищої ради.

У Палестині арабські терористи вбили єврейського англійського археолога Старка.

СССР хоче робити дипломатичні труднощі новому румунському урядові, тому мабуть вилучити справу Басарабії.

Румунська рада міністрів радила вчора над ревізією натуралізації, що її деякі жиди хитрошами дістали по війні.

Чілійський парламент рішив на тайному засіданні збільшити армію.

Румунський міністр закорд. справ переїхав з Праги до Відорода. До тої поїздки не приїздує більшої ваги з огляду на добрі румунсько-югославянські взаємини.

Присилайте передплату!

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Розємні комісії для двірських робітників.

Приписи, що урядують працю на рілі, мають у Польщі особливе значіння з огляду на різкий річковий характер краю. Для ілюстрації варто згадати, що в 1933 р. зареєстрував уряд інспекції праці господарств понад 50 га 20.370 різних робітників, зайнятих у тих господарствах 431.945. Так і видно, що держава була змушена ввести до праці на рілі розємні комісії з огляду на те, що державні приписи при допомозі шораз то нових приписів, що вийшли в один закон з 1. серпня 1919 р. про допомогу збірних спорів між річковими працівниками і робітниками. З того виходить, що першодій текст закону був в першу чергу покладений для поладання збірних конфліктів у річкових, усеж такі тісніше життя виявило, що слід пристосувати цей закон до окремих індивідуальних спорів. Це й було причиною, що закон треба було кілька разів новелізувати й доповнювати виконними розпорядками, закони й постанови з урядовим текстом в „Дзєніку Устав” Р. П. ч. 90, з 1931 р. поз. 706 у формі оголошення Міністра Суспільної Опіки з дня 23. IX. 1931 р.

Для нас важливі постанови, що торкаються поладання індивідуальних спорів у річкових на ті недотримання приписів збірних умов або окремих Навязчавної Розємної Комісії, що устійнюють умови праці й винагороди річкових робітників.

ВАЖЛИВІ ПОСТАНОВИ ЗАКОНУ.

Хоч закон не подає дефініції річкових робітників, але річкових працівників, проте §§ 1 і 2 Зак. Міністра Праці й Суспільної Опіки з дня 4. XII. 1920 р. постановляє, що за річкових працівників треба вважати усіх, що ведуть самостійну річкову господарку при помідчі наємної праці. Річкові робітники це ті, що удержуються зовсім або частково з наємної праці в річковитві, річковитві та зв'язаних із ними ділянках праці. Варіант же питання, чи під той закон підпадають малоземельні господарства. Думки наразі поділені, хоч три рішення Найвищого Суду устійнюють виразно, що закон про поладання спорів у річковитві підлягають усі річкові господарства без огляду на простір ґрунту, селянські осаді (хутори), коли займають річкових робітників, при чому не грає ніякої ролі обставина, чи власник сам працює на рілі, чи послуговується виключно наємною працею. В цьому місці найважливіше значіння має 9. ст. закону, що по II думці оречення розємної комісії покладено устійнити умови праці й винагороди для даного повіту (-ів), обов'язує усіх річкових працівників та робітників у тому ж повіті (-ах).

Угода й оречення Розємної Комісії, яка устійнює умови праці й праці (статті: 3, 9 і 18) творять підставу до індивідуальних умов праці в повіті (-ах). Коли індивідуальна умова праці містить у собі гірші умови праці й винагороди, тоді заступають її на основі закону постанови загальною обов'язуючою збірної умови чи оречення.

На домагаючись одної із сторін (19 статті) може інспектор праці переказати розємній комісії розглянути індивідуальний (цивільний) спір що виник під час праці або по закінченні праці на ті недотримання угоди або економічних постанов загального оречення про річки плати й праці для річкових робітників. Зокрема слід треба зачислити спір (домагаючись) за винагороду, належну на основі збірної умови, присуду або індивідуальної умови, за відшкодування на випадок безпідставного звільнення з праці (зірвання взаємної праці), за звільнення на основі вислуги літ (т. зв. емеритура) і звільнення згідно з 212. ст. закону з дня 28. III. 1933 р. про суспільне забезпечення на випадок старості річкових робітників та його найближчої роду (зрештою й дітей до 15 років життя).

Друга сторона не мусить годитися, щоб піддати спір на розгляд комісії, тому несприятелі одної із сторін, несправедлива законом приписом, не створює ходу перемовини спору.

КОДЕКС РОЗЕМНОЇ КОМІСІЇ.

Хоч наразі немає точних приписів, що урядові повинні бути процедури, проте звичайно обов'язують: кодекс цивільної процедури, який прийняв Міністер Суспільної Опіки в законі 16. статті закону, що творить 19. ст. Кодексу процедури перед розємною комісією:

- 1) для правосильності рішень комісії є konieczна привність предсідника й різного числа представників обох сторін (щонайменше по одному); 2) провірювання доказів, допит свідків і знавців відбувається явно (публічно) по візванні сторін, коли вони явилися. На домагаючись комісії суд може допитати свідка на потрібну обставину під присягою; 3) присуди комісії западають більшістю голосів після явно провіреного спору; 4) сторони можуть боронити своїх інтересів безпосередньо, через своїх делегатів або повновласників; 5) предсідник комісії має на засіданні, права рівні предсідникові на судових засіданнях; 6) наради членів комісії є тайні; 7) протоколи та рішення комісії треба зладити на письмі з підписами членів комісії; 8) праця перед комісією є безплатна; 9) повновласти й документи, представлені комісією вільні від усяких стемплевих оплат

ЗРАЗОН СКАРГИ ДО РОЗЕМНОЇ КОМІСІЇ.

До
Розємної Комісії
повіту . . . . .
в . . . . .
на руки Інспектора Праці . . . . . Району
. . . . .
Ім'я й назвище річкового робітника, замешалого у фільварку (господарстві) . . . . . громади . . . . . повіту . . . . .
в справі проти
Ім'я й назвище власника фільварку . . . . . що замешкує . . . . . у громад . . . . . повіту . . . . .
за винагороду за працю

П О В О В.

Від дня . . . . . працюю у лізаного . . . . .
за фільварку . . . . . в характері . . . . .
(фірмана, сторожа, пасгуха, полевого, доярки і т. п.).
Пізнаний за час від дня . . . . . до . . . . . не видав мені належної плати й ординарії, себто пенсії в вартості . . . . . а ординарії:

- 1) життя . . . . . q вартості . . . . . зол.
- 2) шпешенці . . . . . q вартості . . . . . зол.
- 3) ячменю . . . . . q вартості . . . . . зол.
- 4) бульби . . . . . q вартості . . . . . зол.
- 5) . . . . . q вартості . . . . . зол.
- 6) . . . . . q вартості . . . . . зол.

Рівновартість невіданих мені ссгварів збіжал рівня разом . . . . . зол. . . . . сот.

Тому на основі присуду Навязчавної Розємної Комісії (збірної умови, індивідуальної умови) з дня . . . . . що устійнює винагороду для річкових робітників тут. повіту на службовий рік . . . . . на основі 246 і 249 § 3 стат. кодексу обов'язує проху Розємну Комісію засудити на мою річ за мою працю від (ім'я й назвище) Іменем пенсії . . . . . зол. й місяцем рівновартості ординарії зол. . . . . все те з відсотками від хвиллини виготовлення цього повзу до дня заплати.

Для . . . . .

Підпис.

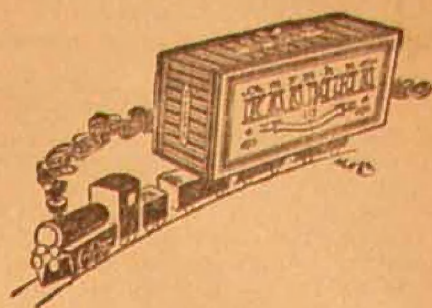
Подібно виглядає скарга за емертуру, себто чинитиби, належні річковому робітникові на основі вислуги літ, тільки треба конечно в скарзі подати, що позовник вислужив 25 років від такого то до такого року та слід навести свідків, що потвердилиб слушність домагаючись робітника.

Присуди розємної комісії мають силу виконання в діні, в якому запади, при чому не прислужують проти них ніякі правні засоби. Єдиним винятком, коли суд має право уневажнити присуд розємної комісії, є стаття 21. закону, яка вимагає до цього: 1) явного потоптання права або невластивості його інтерпретації; 2) потоптання формальностей процедури, остільки суттєвих, що вислідок незбереження тих формальностей годі визнати присуд правосильним; 3) переступ комісією засягу й компетенції ділянки. Рішення суду мусить наступити найпізніше по 14 днях від дати зголошення позовника, щоб надати рішенням каявзулю викональності.

ЗАГАЛЬНІ ЗАВВАГИ

Річкові розємні комісії урядують на візвання інспектора праці. Коли збереться відповідна кількість справ, тоді інспектор розписує рішення комісії, визнає членів з боку працевластів і робітників (професійних робітничих союзів).

Комісії розглядають справи кожного місяця в кожному повітовому місті, що належить до району того чи іншого інспектора праці.

Найбільше поширення свідчить про високу якість паперців і тутон „КАЛИНА”

Евген Ткачук.

ОПЛАТИ ВІД БІЛЕТІВ НА ЗАБАВИ ТА РІЖНІ ІМПРЕЗИ.

На основі статті 19. закону про фонд праці особи, які купують білети вступу на публічні забори, розваги, видовища і спортові імпери, платять спеціальні оплати на фонд праці. Оплати на фонд праці стягають і за них відповідають власники підприємств та особи, які відповідають за забори, розваги, видовища і спортові імпери. Від білетів вступу платиться такі оплати:

від 0.26—1 зол.	5 сот.
„ 1.01—2 зол.	10 сот.
„ 2.01—3 зол.	20 сот.
„ 3.01—4 зол.	30 сот.
„ 4.01—5 зол.	40 сот.
понад 5.00 зол.	50 сот.
— 22% за інкасо	
разом до заплати:	

Згадану висоту оплат від білетів вступу на фонд праці устійнив міністер суспільної опіки розпорядком з 29. жовтня 1937. р. (Урядовий Дєрник Міністерства Скарбу з 30. грудня 1937. р. ч. 33, поз. 928).

Зайнаковані оплати, по відтягненні 2% заінкасованих сум як відшкодування за стягнення згаданих оплат слід заплатити до каси збірної громади одночасно зі стягненням комунальним податком від публічних забав, розваг і видовищ. Якщо ж комунального податку не платиться, оплати на фонд праці слід заплатити найдалі до 5-ох днів по забаві чи іншій спортовій імпери. Одночасно слід предложити виказ оплат від білетів згідно з вище поданим зразком.

Рагляни і пальта

оказійно до подання.

„КОНФЕКЦІЯ”, Личаківська 1.

ПОДАТКИ ПЛАТНІ В СІЧНІ Ц. Р.

1) До 5. січня — податок від електричної енергії, що його стягнуто в часі від 16—31. грудня 1937 р.; до 20. січня — цей самий податок, стягнений у часі від 1. до 15. січня ц. р.

2) До 7. січня — дохідний податок від платення і винагород за наємну працю за грудень 1937 р.

3) До 25. січня — зачет на промисловий податок від обороту за 1937. р. у висоті податку від обороту в грудні 1937. Зачет платять торговельні підприємства I. і II. категорії і промислові від I.—V. категорії, які ведуть правильні торговельні книги, і всі ті підприємства, обов'язані публічно оголошувати звіти про свої операції або предкладати їх до затвердження.

4) До 25. січня — чвертьрічний зачет на промисловий податок від обороту у висоті податку від обороту за минуле чвертьріччя (жовтень, листопад, грудень 1937 р.). Цей зачет платять ті платники (незгадані під 3), які ведуть правильні торговельні книги.

Крім того в січні платні залежності, відложені або розложені на сплати з речинцем платності в січні і податки, на які платники дістають платничі накази теж з речинцем платності в січні ц. р.

Сторінка без політики.

Розбійник промислу.

Деякі економісти-оптимісти кажуть, що можна розбагатіти не зриваючи нікого, однак тому, що частенько подіють при тому за приклад недавнього померлого Д. Рокфелера, то слід йому ближче приглянутися. Воно цікаве ще й тим, що і в нас починає розвиватися промисел і хоч нема ще Рокфелерів „американського видання“, але є люди, які думають тими самими категоріями.

Джон Девісон Рокфелер, як подає „Дер дайтше Фольксблатт“ впріє у сімні вбогого фермера та сільського лікаря німецького походження і змалку прихиль до безмежної ошальності та карової кнги. Це замислювання зросло ще на кількох камієтних курсі в торговельній школі у Клівленді. Оцей курс був теж цілою шкільною освітою Рокфелера. Кілька літ був він книговодом і тоді розпочав комісійний бізнес на спілку з одним жидом із сумою 2000 доларів, з яких більшу частину позичив собі. В 1859 р. коли мав 20 літ, почав торгувати нафтою. Не тому, що передбачував нечуваний розвиток того промислу — Рокфелер ніколи не був пророком — його притягали та задовольняли безпосередні користи. Для нього бізнес був найбільшою силою на землі, бізнес стояв понад людей, закони та політику. Ця його віра мала поміне призначення у тодішній Америці, яка зі сільського господарства починала переходити у промислову стадію. У своїх ділових житті використовував безоглядно свої слабкі місця своїх противників (він не мав не-протинників). Кого міг, нищив без милосердя.

Коли держава хотіла стримати його гін до нафтового монополію при помочі законів, то Рокфелер намагався усіма зусиллями оминути закони і попадав у конфлікт із законами. Нафтовий король винягороджував щедро кожного, хто йому при тім помагав, але завжди використовував безоглядно і своїх робітників і всіх службовиків. Платив лиш те, що мусів.

Теодор Рузвельт називав Рокфелера „злочинцем супроти законів“. Інші називали його „найбільшим банкоматом століття“. Тому йому видавали персоналізацію але. Але він був типовим американцем добою добою: „проста людина, добрий християнин, безоглядний але успішний діловик та добродієць із врахування“.

І той ликований банкір був другу половину життя добродієм. Дехто каже, що він тільки грав роллю добродія. Він ніколи не давав грошей наодинці. „На чай“ ніколи не давав більше, як 10 центів, але на свої фундації (записи) дав 750 мільйонів доларів. Найважливіші записи не інститут медичних дослідів, загального лікування, фундація Рокфелера на добродійні цілі і ф. для охорони малих дітей (у пам'ять дружини, померлої перед 22 роками).

Але добродійність Рокфелера не випливала зовсім із почуття якогось каяття за попередні провини супроти людства. Хотів бути лиш тому славним, щоб всі про нього знали і в нього купували. Був він добрим християнином і заробити гроші вважав своїм обов'язком. „Чин“ і „релігія“ жили в його серцях розділені непроглядною стіною. Він був переконаний, що вбогість — це кара за гріхи його одяг та харчі були незвичайно скромні. Мав він однукову пристрась а саме гру в гольфа. Рокфелер ніколи не пив, не курив, не ходив на нічні прийняття. Коли мав 80 літ уважав себе найщасливішою людиною світу. Своєю віро висловив ось як: „Це релігійний обов'язок заробити стільки грошей, кілько можна втримати, кілько можна витратити“.

Його спершу малий комісійний бізнес впріє з часом у могутній „Стандарт Ойл Концерн“, що наче палук своїми пальцями охопив цілу землю. Рокфелер захопив усі великі рафінерії. Фірма „Стандарт Ойл“ повстала в 1870 р. Коли деякі зацікавлені підприємства хотіли піднести перевозові оплати, він їх негайно знищив, бо заключив кращі умови з їхніми конкурентами. Всі зусилля інших нафтових підприємств та держави, щоб розбити його трест пішли на маре.

Директори його тресту ніколи не робили засідань і ніколи не вели ніяких протоколів! „Де юре“ їх не було зовсім! Його трест називався скромно „Гольдінг Кампані“ із закладовим капіталом 110 міль. доларів. Війна довела його підприємство до нечуваного розквіту. Явно Рокфелер покинув свої діла в 1895 р. але до 1911 р. був президентом концерну та контролював товариства, які володіли 6,44 мільярдами доларів! Той „опир“ був справді володарем доларів. Рокфелер поширив свій нечуваний вплив не тільки на нафту, але й на залізницю, електрику, мореплавство і банки. Рокфелер захопив у свої руки велетенську кількість державних позичок, для шантажу та підкупства, одначе наскрізь законними засобами. На вершину його сили, оцінювали його на 39% всіх активів американського господарства.

Ще за життя перелав він частину свого майна синові Джоні Д. Рокфелерові, тому поставив залячу в першу чергу втримати, а не збільшувати майно. Готівки осталися мабуть менше як 100 міль. доларів. Зате сотням тисяч своїх ближніх приїс нужду. Його теж велика заслуга в тім, що Америка має тепер щось коло 11 мільйонів безробітних.

Фр.

Українська молоде! Допильнуй збірки ювілейного „Дару Прощаї“!

ЛЮДИ — ПТАХИ.

При всьому великому розвитку повітряної плавби у формі бадьонів, всеж людина не зрікається старих ікарених задумів літати у просторах лише при помочі крил і людської сили. В останніх часах нпр. перевели цікаві проби над т. зв. мисленим літаком, що його порушує лише енергія людських мислів. Одначе пробні літати таких людей-птахів в м. Десав по-казали, що нема ще надії на те, щоб люди могли в той спосіб літати в повітрі. Показалося, що людина не всилі видобути зі себе тільки енергії (0,2 КМ), щоб вона могла втриматися у повітрі довгий час. Людина може шоправда видати зі себе енергію, що рівна і кількограмометрові, одначе лиш на час пів хвилини.

Зі згаданих дослідів видно, що всякі спроби людей-птахів є покищо мрією.

ДЕЩО З ХАРИТАТИВНОЇ ТЕХНІКИ.

Виділові одного добродійного жіночого товариства в Америці впали на оригінальну думку збирати грошові засоби на допомоги бідним і нещасливцям. А саме згадане товариство звертається до визначних осіб з просьбою відступити товариству старі сорочки. Добродійне товариство переробляє ці сорочки на обруси, на яких вимережане прізвисько добродія, і продає їх на добродійних ліцензіях. Крім цього згадані пані просять кожну визначну особу, щоб вона написала маленьку записку, з яким важким спомином їх життя в'яжеться ця стара сорочка. Булоб дуже цікаво знати, чи сорочка президента Рузвельта (чи він дав бодай одну?) має кращі спомини від сорочки Марлені Дітріх або Грети Гарбо.

ДЕЩО З МИТНОЇ ТЕХНІКИ.

Від деякого часу можна помітити на австрійсько-югославянським пограниччі у Стирії великий приріст подруж між югославянськими дівчатами і австрійськими парубками. Причина цих частих подруж дуже проста. Словенські селяни з Югославії, які сусідують зі Стирією, дуже багаті і їхні доньки дістають гарні віна. Ці віна не все дістають у готівці, а радше в натурі, і то переважно в худобі. Мито на ввезенні до Австрії худобу дуже високе, одначе закон робить впливоток у випадку, коли худоба дістається до Австрії на основі заключеного подружжя. Отже австрійський парубок, що жениться зі словенською дівчиною робить знаменитий інтерес. Про це може сказати статистика: В році 1935/36 було на пограниччі вісімкрат більше подруж, ніж у тім самім часі і в тих самих селах перед віною. В році 1936/37 кількість заключених подруж збільшилася 24 разів! Так митна техніка впливає на любов!

ВЕСЕЛЕ.

В МЕЛЬДУНКОВИХ БЮРІ.

- Деж ви мешкаєте в такім випадку?
- Адресу я тепер змінив — відповів якийсь добродій. — Перше мешкав я при вул. Канадній 22, тепер мешкаю при Канадній 16.
- А ваша дата уродин?
- Залиштесь у сама.

СВІТЛА Й ТІНІ ПОДРУЖЖЯ.

Петро й Маруся сподіються на Різдво готей. Ясно, що Петро мусить Марусі помагати.

— Якщо мої товариші знали би, що я мушу тобі помагати мити начиння, то висміяли б мене.

— Та якби вони знали, як смачно я варю для тебе, то завидували б тобі.

НА ЩАСТЯ.

— Ти знову замовила собі нову сукню? Хіба ти не знаєш, що ми сидимо по самі вуха в довгах?

— Так, я знаю, але на щастя, кравчиня ще не знає.

ЛЕШЕТАРСЬКІ СКОКИ.

Малій Славко приглядається дозним лешетарським скокам. Підчас довгої перерви лягається він батька:

— Татусю, а коли знов скинуть одного лешетаря згори?

ЖІНОЧА ХИТРИСТЬ.

— Богдані, а мої шафі медосте одної суконки.

— Алеж, Орисю, хтож міг її взяти? Ти не знаєш, де вона могла би бути?

— Знаю, вона висить у виставовім віні „Сальону Моді“, осьтут недалеко нас.

Найкращий матеріал і довголітній досвід

створили найвищої якості машину до шиття марки „ПФАФ“ для домашнього вжитку і кравецтва.

Генеральне представництво і продаж

ЮЛІАН ЛОМАГА

Львів, Валува 11.

Тел. 228-70

Прекцізна направи машини у власному варстаті.

Заговбивство... перед смертю.

У в'язниці міста Бойзо (Каліфорнія) „сидів“ якийсь Дуглас ван Фляк, засуджений на смерть за убивство двох поліцаїв. Напередодні виконання присуду Фляк дістав від директора в'язниці дозвіл на стрічу зі старушкою-матір'ю, яка спеціально на цю стрічу приїхала з Європи.

Вертаючись від конвою з стріни, ван Фляк різким раптом вирватись із рук поліцаїв. Підождавши відповідного моменту, вирвався він конвою, оббіг кругом в'язниці і не знайшовши нікого виходу, виліз із шпалдністю акробата на шоглу, яка стояла серед подвір'я та почав згорі кидати лайками на судді, дирекцію в'язниці і інших...

Директор в'язниці намовляв дві години ван Фляка злізти зі шогли. Даремно. Вкінці він закликав пожежників, які пустили на засудження сильний струм води. Ван Фляк розложив руки і впав із висоти 30 м. та розбив собі череп.

На другий день, значить саме тоді, коли мали виконати присуд, Фляк помер у в'язничій ланниці.

Директора в'язниці Вільяма Гесса на приказ губернатора стеїту негайно змінили.

Ван Фляк, який хотів втекти перед смертю, сам вкінці кинувся їй в обійми.

Забула, де скрипа свій скарб.

В Гаталері, малому селі Півмонті знайшли селяни в полі напівзамерзлу 65-літню бабусю. Виділося, що стара жінка носила завжди при собі гроші, що їх вона заробила ще перед 35 роками. Тепер боялася вона, що їх гроші загубить і закопала свій скарб під одним із подорожників: дерев. Кілька літ, не звичаючи

на сильний мороз, старушка шукала свого скарбу, бо забула, під котрим деревом його закопала. Одного дня втомлена довгими та безуспішними розшуками, позожилася вона в полі, не зважаючи на мороз і була би заснула, якби не поміч селяни, які знайшли її наріж живу.

3 ДНЯ 4. І 5. СІЧНЯ 1938. Р.

L

U.

111

...точками цієї політики були: а) повернути українське господарське та культурне життя до українським народом у додержавний його боротьбі, і творчий праці.

Уніфікації національної політики для всього українського населення, як однородної, органічної цілості під політичним і правовим оглядом; зміни тяжкого адміністративного режиму у відношенні до українських громадян та їх організацій; заспокоєння слушних домагань українського населення в ділянці шкільництва; підтримки українських культурних змагань на відтинку науки, культурно-освітньої діяльності і фізичної культури; признання корисної праці українських господарських установ та їхньої підтримки; припинення штучної підтримки москвофільства, особливо на Лемківщині; упорядкування мовних справ і національної української номенклатури; допущення українців відповідно до їх числа в характері співгосподарів і рівновартних громадян до всіх органів самоуправи; ревізії дотеперішніх самоуправних виборів та накінєць: рівновартного й рівноправного трактування всіх українських кандидатів до державно-публичних урядів та суспільств.

IV.

Зі сказаного виходить, що після 1935 р. у висліді „нормалізаційної“ тактики настала не нормалізація життя на наших землях і не допущення українського чинника до впливу на державу на ґрунті її законів, устрою, внутрішньої і закордонної політики, отже не політична ко-ляборація обох народів для вищих цілей, лише напівпані — повне відсунення українського наро-ду від цього впливу і навіть від впливу на власне організоване життя на власній терито-рії. У висліді 2 і піврічної нормалізаційної прак-тики перед українським народом станула пер-спектива затрати його плеїмінної єдності і зве-дення його до ролі меншини на території Схід-ної Галичини.

V.

Стверджуючи вище сказаним безсумнівний

факт організованого наступу польського громадянства на всі ділянки українського життя, в якому беруть участь подекуди навіть військові та державні чинники, Народний Збір доручає провідним органам Партії розвинути якнайширше закресну оборонну акцію українського громадянства на таких підставах:

- якнайтісніше внутрішнє партійне об'єднання;
- зближення до міжпартійного об'єднання;
- непохитне і послідовне здійснювання заходів, що веде український народ у межах Польської Держави творить одну суцільну нерозривну, органічну єдність і що ніякі посторонні спроби, щоб нас розбити на поодинокі плеємні групи, ніколи не доведуть до якихсь успіхів. Тому Народний Збір закликає всіх українців до солідарної праці за усуненням передовсім т. зв. соціального кордону;
- втягання кожного члена української нації до організованої і безупинної праці на всіх відтинках життя, в опорті на засаду віри виключно у власні сили та під гаслом, що інтерес і честь нації стоять вище всього.

VI.

Народний Збір стверджує, що політичний досвід півстолітнього нормалізаційного періоду наказує загострити дотеперішню тактику.

Народний Збір вважає, що загострення тактики скріпить відір українського громадянства на зовнішній натиск, облекчить об'єднання його сил, підсилює його віру у вартість одиниць та масової організованості і скріпить довіру українського громадянства до провідних органів Партії.

Остеріга!

П. Д. Сеник, який представляється за аквізитура „Діла“, не є уповноважений інспірувати ніяких належностей в імені видавництва „Діло“, що на цьому місці подаємо до загального відома.

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“
Львів.

РЕЗОЛЮЦІЯ ДОДАТКОВІ.

Народний Збір стверджує, що на Волині, Поліссі і Холмщині всупереч постановам конституції і законам, адміністративна влада розв'язує або не дозволяє основою українським господарським та культурно-освітнім товариствам.

Від 1934 р. не дозволяють українським кооперативам належати до Ревізійного Союзу Українських кооператив у Львові, а в останніх часах не допускають навіть до торговельних ліцензій кооперативних молочарень і мошчарською центральною у Львові. Українські кооперативи змушують належати до національно-польських ревізійних чи пак торговельних Союзів.

В останніх тижнях розв'язано організацію українських хліборобів, філію „Сільського Господаря“ в Луцьку враз з усіма кружками на селах, через що позбавлено українських хліборобів однієї їх організацій.

Народний Збір якнайширше протестує проти позбавлення права українського населення Волині, Полісся та Холмщини основою свої національні господарські та культурно-освітні товариства, що гарантує українському народові конституція та закони польської держави.

Народний Збір стверджує, що всі заяви, складані т. зв. українською партією ВУО, не є виразом вином поглядів і потреб українського народу, коли вони погоджуються на позбавлення українського населення Волині самостійних українських національних господарських і культурно-освітніх організацій і через те починаються до екстермінації та денационалізації українського населення Волині.

Народний Збір стверджує, що створений штучний т. зв. соціальний кордон не всієї створити прірву в суцільних змаганнях українського народу.

Народний Збір протестує проти всіх спроб полонізації Православної Церкви на українських теренах у Польщі, проти дотеперішньої русифікаційної політики православної єпархії і домагається управління справ цієї Церкви на українській території Польщі по думці її вірних української народності.

Народний Збір визнає Центральний Комітет і УПР ваги в окрему опіку Львівщині і всім засобами допомогти їй у її боротьбі з наступом на неї з польського і москвофільського боку.

Народний Збір, приймаючи до відома створення жіночої секції у рамках загальної організації УНДО, закликає українське активне жіноцтво, що спонукає програм УНДО, творити жіночі секції при Повітових Народних Комітетах для скріплення організації та успішного відбиття наступу на наші ставовища.

НОВИНКИ.

— ПЛАТИТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТІ! Ш. Передплатники просимо вирішити залежності, бо стримаємо ескапу часопису! Прислайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжок зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під нелідо, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ склав за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

— Управа Українського Народного Театру ім. І. Тобілевича (Кооператива „Український Театр“ у Львові) повідомляє, що в дні 24. і 25. січня ц. р. загостить Театр до Львова на дві вистави в салі Театру „Ріжнородностей“ (Народний Дім) і виставить у дні 24. ц. м. Істор. псу в 6 відслонів І. Зубенка п. н. „Орлена“, відзначену на конкурс Т-ва Українських Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові за рік 1937, а в дні 25. і. ц. р. псу на 4 дії Задвірського п. н. „Довбуш“. Початок вистав год. 7.30 вечір. Білети від дня 17. і. ц. р. податиме „Союзний Базар“, вул. Руська. Подарунків в афішах. 132 2—5

— Великі Вечерниці „Основи“ 14. лютого 1938

— Пропагандистський вечір Марії Біленької влаштує клуб „Нової Хати“ й „Труду“ дня 17. ц. м. Близькі дані відносно програми й місця на запрошеннях.

— В четвер, 13. січня Топалийський Малапич Вечір з танцями в Соколі. Батьку. Джек Босого. Милі несподіванки. — Гостям раді. — Початок в год. 21.

— Довідаємось, що на „Малапичний вечір“ в четвер 13. січня ц. р. будуть резервовані гарно улажені бріжжові столики для старших на першому поверсі салі „Почтовців“ при вул. Японській. Там також добрий-смачний буфет. Забава з танцями для молодших в залах на долинах. Не буде нікого, хто не скористав би з доброї нагоди в гарнім товаристві і настрою привітати Новий Рік! Усіх запрошує Т-во „Українська Захоронка“ і Карпат. Леш. Клуб — на год. 8-му вечором.

— Львівська радіостанція надасть на всі радіостанції в Польщі в п'ятницю, 14. ц. м. в год. 17.15—17.50 „Тріє царі“, українське обрядове сауквище в обробці В. Ковальчука. Виконавці: Трупа Українського Театру й Хору „Сурма“ зі Львова.

— Висліка А. Лобара, мешканець м. Бережесь крем'янецького повіту Андрий Лобар, абсолюент гімназії, дістав наказ крем'янецького староства покинути до 15. ц. м. межі повіту на підставі закону про охорону границь за протидержавну діяльність.

— На дохід церкви св. Івана Богослова у Львові відбудеться в понеділок, 17. ц. м. в салі Народного Дому (театр Ріжнородностей) концерт з програмою, зложеною з творів Генделя, Гріга, Глазунова, Аленева, Барінського і Давидова. Виконавці: Іван Сев. Барінський, віолончель, смичкова оркестра і фортепіан. Диригент проф. Мик. Колеса. Початок год. 7.30 веч.

— Служба Божа в радіо. В день Нового Року львівська радіостанція передасть Службу Богу з Успенської Церкви від год. 9.30 до 11.15. Співатиме церковний хор під управою проф. Орленка-Прокіповича.

— Вийшли на волю. Дня 2. грудня м. р. випустили на волю з крем'янецької в'язниці Миколу і Михайла Медведських та Івана й Олександра Гарасеничів, арештованих 14. X. 1937 як підозрілих у приналежності до ОУН.

— Хто виграв на лотерії. В нинішній тягненні Класової Лотерії впади м. і. такі білий виграні: 15.000 зл. на ч. 145589; 10.000 зл. на ч. 34467, 95737; 5.000 зл. на ч. 10811, 115991; 2.000 зл. на ч. 2826, 29665, 50067, 60382, 82729, 89674, 94198, 107321, 109310, 112980, 128716, 152239, 189936, 191461; 1.000 зл. на ч. 8241, 14252, 14887, 23186, 27804, 30111, 39392, 42530, 43342, 47686, 57851, 58858, 74660, 76101, 111506, 116135, 121666, 143104, 144172, 145390, 160357, 161706, 191918.

— Господарка в хаточім уряді. Перед карним трибуналом у Львові відбувається відложення свого часу розправа за зловживання в місцях апровізаційнім уряді. На лаві обвинувачених асиди Талей Бернцкиний, б. управитель маґазинів апровізаційного уряду, що присвоїв собі 4.059 кг. цукру, та рахунковий урядовець. Ант. Донієвич, що не контролював маґазину. Бернцкиний, тепер секретар гімназії у Вильні, випирається всякої вини і каже, що „брак 4.059 кг. цукру є тільки книжковою помилкою“.

— Обезпечальня може відмовити підмоги. На основі закону про суспільне забезпечення суспільна забезпечальня може відмовити матеріально або в цілості хворобової або шпитальної допомоги забезпеченим, які викликали на дугу навмисне або беручи з власної вини частку у бійках.

— Людовий дім. Громада Кальварія Пасажська, пов. Добромиль, закупила за 6.000 зл. великий будинок з бароком, який мають перебудувати на людовий дім. У домі мають пристатися всі місцеві польські організації.

— Краєва хроніка. У шпиталі в Чорткові застрілявся Йосиф Мишук, арештований за участь у роботі банди Любинецького повіту. Володимира Вороняка з Малехова під Львовом засудив суд присяжних на 8 літ в'язниці за вбивство свого сусіда Влад. Волошина. — За лінійний сторож Влад. Юрський у Стрию застріляв у свого мешканця 35-літню Катерину Терлецьку. Душогуба арештували.

— Марушечко пропав. Воевідська команда державної поліції в Кельцях арештувала давньої обрани за бандитом Марушечком відликала поліційні стежі з доріг та асид. Глядають тепер за ним у цілому краю. Згодиться, що Марушечко втік на терен краєвського воевідства.

— Затвердження конфіскації „Моторів“. В окружному суді в Кракові відбулася розправа в справі повісті Еміля Зегалловича п. „Мотори“, яку конфіскувало краківське геральдичне староство. Розправа викликала велике зацікавлення серц публіки, що виповнило судову салю. Одне на початку розправи прокуратор зажадав переведення розправи на закритих дверях з огляду на політичні та об'єктивні моменти, що містились у конфіскаційній книжці. Наслідком того трибунал зарахував тайність розправи і затвердив конфіскацію книжки „Мотори“ в цілості.

— Катастрофа в копалині. В підземеллі в палні „Ример“ у Недобиніх рибницького повіту завалилися поклади вугля, що засипали грюх робітників. Усіх трьох добули неживими.

— Жакхлів вбивства. На передмісті Крем'янецького жакхлів Смякоу зарубала вночі свого вояхця хорунжого польських військ Пономарева та його сина 12-літнього хлопця. Плачущих закопала під домом в ложу. Арештований вбивця признався до вчині і вдає божевільним. — На передмісті Біла Криниця вистрілом з револьверу жінка положила трупом свого чоловіка нахмістра місцевого поому уланів. Причин — родинні непорозуміння.

— Присуд у справі кн. Радзівіла. Окружний суд в Острові оголосив мотиви рішення у справі обеззасновування кн. Мих. Радзівіла. Суд ствердив, що кн. Радзівіла від 11 літ промислює легкотушність і марноправність маетку. Шлюб подружжя з паненою Сухостов суд не догадує, чому нічого ненормального і зайняче, що не каже кн. Радзівіла нормальною людиною.

— Жертви сполохених коней. У Крем'янецькому повіті Широкий наполохав дитини коні кинулися на криницю і зрушили з місця масивний пострімент помпи, яка падаючи, поранила господарів коней, що хотів їх задержати. В той час кн. криниці переходила з малою дитиною жінка місцевого коморника п. Ватківського, на якої скопилися сполохені коні і дишлем вибили їй ногу та переломили руку й ноги при чому покалічили також дитину.

— Розв'язали театр Маєргольда. Соціалістична влада дала розпорядок розв'язати відомий театр Маєргольда в Москві. Артистів цього театру приділено до інших театрів. Причиною розв'язання було те, що Маєргольд ставив театр головню „буржуазного“ репертуару, м. і. твор. Гоголя, а далі те, що цей театр виставляв псу ік представлення життя соціалістичного союзу в мористичному світі. Як каже соціалістична преса, Маєргольд ігнорував соціалістичну літературу і галі та що ізолював себе і театр від соціалістичного життя. Крім того Маєргольд в роковини 20-ліття революції не виставив ювілейної псу, а виставивши в театрі театр українського письменника Островського „Як гартувалася сталь“, перетворив виставу в сатиру та в напад на комуністичну, скрививши ідеологію твору Островського на свій лад.

— Протипіліська акція в Румунії. Як повідомляє червонофільська преса, румунська адвокатура палата збрала статистику адвокатів, які діють у Румунії й хоче відібрати право адвокатури аванія 1.500 жидівським адвокатам. Іх призначено до адвокатської організації в часі від 1918 до 1932 р., хоч вони не мали румунського громадянства. Одночасно румунська палата адвокатури розкламувати при допомозі радів жидівським фіоми та відбирав жидів дозволи на тогочасний

монополістичними виробами. Наслідком того всього крім кордонів біля Сянтіна починають непанувати до Польщі румунські жидаї.

Розстріляні в Сибірі. В Хабаровському судили розстріляні в Сибірі. В Хабаровському судили розстріляні в Сибірі. В Хабаровському судили розстріляні в Сибірі.

Чистка павіть по смерті. На приказ Політбюро в Москві муляри добули з Кремля домовищу з тілом Сергєя Каменєва, б. заступника комітету оборони маршала Ворошилова, зняли маршала з поховання в честь покійного, а тіло виставили на сміття. Тому два роки поховання були знесилені на смітті. Шойно тепер до нього з великими почестями. Шойно тепер до нього з великими почестями. Шойно тепер до нього з великими почестями.

Серед пібігунових ледів. Чотири совітські кораблі з вісім совітських торговельних кораблів, що мають разом коло 8 тисяч людей залозили серед ледів Північного океану, у гирі, загірало коло 500 км. на північ від Сибірі. Немає ніякої змоги прийти з допомогою замерзлим кораблям. Від довгого часу втрачено надії на рятунок із ними. Правдоподібно всі рятунок із ними. Правдоподібно всі рятунок із ними. Правдоподібно всі рятунок із ними.

Рибні згасили світло в місті. В Констанці, клясо несподівано ввечері електричне світло, внаслідок чого в цілomu місті настала темнота і перервано вистави в кінах і театрах. Показали, що до басенів, які доставляють воду до міста, дісталися масово риби, які припинили рух турбін. Риби дісталися до каналу тої турбіни, що замерзло озеро Табанарія. Направа турбіни тривала три години.

Катастрофа на морі. Льонд. радіо переняло сигнал С. О. С., які вислав якийсь корабель, який еспанський. Корабель повідомляв, що знаходиться посередній Атлантичного океану й там. Досі не вдалось ствердити, що це за корабель і що з ним сталось.

Ріжні вістки. В Атенях відбулося 9. ц. м. внаслідок грецького наслідника престолу, кн. Гейла з князю Фридерикою Люїзою Брауншвейг-Линбург. — У Перу дався відчуті сильні землетруси, при чому поважно потерпіли міста Бунакаримба та Оксампа. Під розвалинами домів згинуло кількадесят осіб. — У стейн Мітанзі розбився комунікаційний літак, при чому згинуло 5 пасажирів і 4 члени залоги. —

Зі судової салі.

ЧАСТИННЕ ВІДХИЛЕННЯ КОНФІСКАТИ „ДІЛА“.

В „Діло“ з 19. листопада 1937 р. (ч. 255) з'явився лист б. п. о. В. Масцоха до Апостольського Нунція Ф. Мармаджі у Варшаві з д. 8. травня 1934 р. у справі призначення його апостольським адміністратором для Лемківщини. Цей лист, що кидає світло на позакулісову діяльність москвофілів у справі обсади апостольської адміністрації, wraz з річезими висновками прокуратура сконфіскувала.

У справі цієї конфіскації відбулась розправа 11. січня ц. р. перед трибуналом окружного суду у Львові, якому проводив суддя Ломар. Постанову у справі конфіскації підтримав прох. Лашкевич, відповідального редактора „Діла“ заступав м. р. М. Хомик. Трибунал не вважав за допустим доказу ні з кількох „Орієнту“, „Руского Голосу“, „Землі і Воли“ та криницького „Лемка“ ні доказу з чотирьох свідків священників на обставину, що самі москвофіли підготували і поширили православні Лемківщині, а тепер скидають вину на українців, зокрема на українських священників та Протоє. Кир Йосафата. За те трибунал відхилив частинно конфіскацію „Діла“ не доглянувши в місті, ні в річезих, поважних висновках з цього листа знамен провини зі ст. 170 к. к. Трибунал затвердив конфіскацію лише щодо останнього уступу сконфіскованої статті. Тому, що прокуратор зголосив жалобу проти цієї постанови трибуналу, справу конфіскації „Діла“ розглядає ще апеляційний суд.

КОНФІСКАТА КАЛЕНДАРЯ „НОВОГО СЕЛА“. У вівторок 11. ц. м. трибунал окружного суду під проводом судді Ломаря розглядав теж справу конфіскації календаря „Нового Села“ на 1938 р. По з'ясненніх обор. д. р. В. Старосольського дійшло до мажорітної відмови від конфіскації календаря „Нового Села“.

справу цієї конфіскації тому, що члени трибуналу мусять ще основніше переглянути статті сконфіскованої календаря. Тоді шойно оголосить постанову у справі конфіскації.

СУД ВІДХИЛИВ КОНФІСКАТУ КНИЖКИ.

В останніх днях жовтня м. р. появилася була збірка сонетів Дмитра Николишина п. н. „Листопадава Симфонія“. Львівське Городське Староство сконфіскувало цю збірку в цілости. На підставі спротиву проти конфіскації, що його внесло видавництво „Смолоскипи“, відбулась у вівторок 11-го ц. м. розправа, на якій суд рішив конфіскацію відхилити. Прокуратор зголосив жалобу проти цієї постанови і тому цю справу розглядатиме ще апеляційний суд.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ПРЕМ'ЄРА“.

У великому львівському ревіювому театрі йде прем'єра. Дебютує у головній ролі співак і танцюристка, для якої впливовий фінанс-світ театром фінансує вистави цього театру. Перед самою виставою виявляється, що він дуже заздрісний за головного партнера співачки, яка підтримувала з ним колись близьку знайомість. Фінанс-світ хотів би позбутися своїх небажаних суперників. Він звільнив того самого дня артистку, що жила довго надією на кар'єру, завдяки його підтримці. Між ним і кількома особами, які мають різні причини його не любити приходить до гострої виміни думок і погроз. Підчас самої вистави ревії хтось застрілює фінанс-світа в його ложі саме тоді, коли на сцені дунали револьверові вистріли приналежні до програми. Ледви почалася на сцені вистава, за кулісами театру йде поліційне слідство — шукають душегубця. Хід слідства чергується з виступами артистів. Ми бачили такий сюжет уже кілька разів в американських фільмах і львівська ревія теж наслідує голівудську Фільма спокійніша, ніж американські, менше переважана подробицями, з добрими відомими нам артистами, такими як Атіла Гербер і Тео Лінген. Відома нам з „Парамата“ шведська кабаре-співачка Зараг Леандер, яку для реклами називають суперницею Грети Гарбо, має оригінальний голос, з глибокими мужьськими тонами, цікава назверх, але не має такої ролі, щоб ми могли оцінити скалю її таланту. Фільма в німецькій мові. Деякі сцени балету прегарні.

КІНО „АПОЛЬО“: „НЕДОРАЙДА“.

Польська комедія з Димшею. Завязка дотепна: власник автомобілевого гаражу, якому фінансово не ведеться, підпомагає себе у тяжких хвилинах листами до своєї багаті сестри в Америці. Ця сестра страшенно любить діти і за кожним разом, коли її брат повідомляє її, що йому вродилася нова дитина, дістає з побажаннями здоров'я для неї тисячу доларів. Так вислав він уже три фотографії дітей, які йому ніколи не вродилися. Одного дня багата американка приїжджає несподівано до Варшави, щоб відвідати свого брата і вважає одним із його синів його бідного молодого прислужника, який дома всі помітують. Вітрогон уміє так зручно відгравати свою роллю, що натворює щораз більше комічних ситуацій. Бачимо Димшу теж у ролі жінки. Комедія весела, на жаль крім двох головних ролей, усі інші не мають відповідних комічних артистів.

† Посмертні згадки.

ВОЛОДИМИР УСТЯНОВИЧ, ем. ст. асесор залізничної, член усіх стрийських українських устанав, б. начальник зал. станції в Стрию за української влади, визначний громадський діяч, внук поета Миколи Устияновича, помер у Львові ві вічною з 7. на 8. січня ц. р., проживши 67 літ. Величаве перенесення тілних останків Покійника до родинного гробниці у Стрию відбулось дня 9. січня ц. р. В. Я. П.

Спорт.

УКРАЇНА — А. З. С. 2:0 (0:0, 1:0, 1:0)

Завдяки виграві в Юнаком, Україна вилетіла з апоу в екстракласі. Мабуть змагання в Юнаком нагнали доброго страсу нашим гравцям. Дружина наша під цю пору доволі добре змонтована і може загрозижити навіть національному протинику.

До перших змагань в А-класі виставила Україна такий склад: Чура, Діцко, Лисик, Бучачський, Юрчик І. Лиско, Лисинський, Юрчик ІІ. Чура тим разом здволює, хоч не має тяжкої роботи. Заложив як завжди добра. Але найкращою частиною був перший напад, де Мариненко зближється на дуже доброго лисинського, потім якийсь обидва Бучачський і Юрчик І.

дуже справно йому помагав. Другий атака грав ячор без душі і змичайної пробовості. Прала, Лисинський стріляв часто на ворота, та якийсь не міг аналіти дороти до воріт. Юрчик ІІ шим разом слабій (по грині).

Хід гри: Гому, що А. З. С. не грав ще ніяких змагань у Львові і тому, що минулого року виграв з У. країною та мав „добру марку“, адогальний вислід бевте жив трохи наших симпатів. В першій терії дружини немов важать свої сили. Напади поволі розіграються, слідний браз виключення акції і стрілу. Тому ця терія не приносить воріт. В другій терії гра набирала виразу. Наш перший напад дуже складно комбінує і на вислід не треба довго чекати. Юрчик І. стріляє певні перші ворота. А. З. С. грає цілий час брутально, головно правий заложник, котрого судді часто викладає з леду. При кінці терії Мариненко переїжджає оборону А. З. С., опиняється сам за сам в воротарем і парестрілює повні ворота з найближчої віддалі. Третя терія теж дуже цікава. Вислід все ще є неопевний тимбільше, що АЗС береться добре до роботи. Та Чура вже адається добре освоївся в своїм ремеслом і влюплює вої небезпечні ситуації. По аміні воріт випадає наш перший напад, ціла трійка грає коппертово, та не може якийсь стріляти дружини воріт. Шойно Бучачський підпадіть під ворота протинику, атакує на себе оборону протинику і віддає зружок до необов'язаного Юрчика І. а той стріляє певно у правий ріг. АЗС намагасться стріляти бодай поточні ворота, та не йому не адається і судді кінчать змагання.

Публіки (в більшості української і здволенної вислідом) було не адажати на будень з. 500

НОВА КНИЖКА

ЮРІЯ КОСАЧ:

„ЧАД“

повість.

Є ця історія наших емігрантів, що розплутують у своєму гурті таємничу справу одного вбивства.

ЦІНА КНИЖКИ ЗОЛ. 2.20, ПОРТО 30 СОТ.

Замовляти в Адміністрації „Діло“, Львів, Ринок 10, П. і у всіх книгарнях.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Сириній, ганіковий воротар України, якого в підворотніх аударі підчас товариського метчу з Лехією Осковольський розбив був, запалужав на потрясення міоку. На шоста недуга виявилася не дуже важка і знаменитий воротар наших ганікарів небезпоможно знову грати на своїй позиції. Його заступник, молодий ганікар Чура, зовсім добре виявлявася в своїх завданях.

Перший метч ганікарів Руси. Як ми вже атадували, ужгородська Русь зорганізувала цієї зими ганікову секцію, яка по довшім тренінгу виступила минулої неділі перший раз на літ. Протинику ганікарів Руси був рутинізований мадлярський УАЦ (Ужгород). Товариський метч обох дружин закінчився незаметною програмою Руси 1:2, яку можна вважати успіхом. Вислід поодиножх терій того першого метчу був такий: УАЦ — Русь 2:1 (0:0, 2:0, 0:1).

Черговий метч ганікарів України відбувається в четвер 13. п. м. на льодовищі Покомі при вул. Шимонівичів. Протиникум нашої дружини будуть найсильніші ганікари Львова, мистець А-класи Чорні. Початок метчу в год. 7. веч.

Футбольний турнір у Празі. У Празі відбувся м. неділі на грині Спарти турнір праських і віденських дружин. Участь у тому турнірі взяли так як у Відні: Австрія і Вакер (Вієнна) та Спарта і Славія (Прага) з Боклаєм на воротах. Висади двох метчів були такі: Австрія — Спарта 2:0 (1:0) і Славія — Вакер 2:0 (0:0). Австрія несподівано виграла від Спарти хоч не дуже заслужено. Вакер грав гарно але непродуктивно. Веде в турнірі Славія перед Австрією.

Португалія — Мадярщина 4:0 (2:0). Міжнародний метч копалого м'яча, який відбувся в Лісабоні закінчився несподівано високою програмою Мадярщини при 10.000 глядачів.

КОМУНІНАТ С. Т. „УКРАЇНА“.

Загальні Збори С. Т. „Україна“ Львів відбулись 6. лютого 1938 р. в доміні Товариства при вул. Львів Свєтіи 49. І п. в год. 10. рано в таким порядком:

1) Відкриття Зборів. 2) Вибір пресідантка. 3) Відчитання протіколу. 4) Звіт. 5) Звіт контрольного комісії та абсольваторія минулорічному виконанню. 6) Справа статуту. 7) Вибір нового мандату. 8) Високи й запіти.

Львів, дня 10. січня 1938 р.

О. Левицький, голова.

Паньчак, секретар.

Даймо „Просвіті“ гілну матеріальну підтримку! Вона мусить рости й міцніти, бо Нація хоче й мусить жити та розвиватися.

С. С. Силин, Д. И. Соколов, Л. В. Радченко